



Brev fra Ankestyrelsen til Vejle Kommune

Vejle Kommunes praksis for flytning af et antal beboere i forbindelse med nedlæggelse af et antal plejeboligpladser

30. september 2024

J.nr. 23-15522

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner vender hermed tilbage i sagen om Vejle Kommunes praksis for flytning af et antal beboere i forbindelse med nedlæggelse af et antal plejeboligpladser, og i forlængelse heraf opsigelse, flytning og valg af ny bolig, herunder vurdering af den enkelte borgers habilitet.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Konklusion

Ankestyrelsen har gennemført en indledende undersøgelse af sagen.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

På baggrund af Vejle Kommunes byråds udtalelse og en gennemgang af oplysningerne i sagen, herunder Ældre Sagens henvendelse til Ankestyrelsen, finder Ankestyrelsen ikke anledning til at foretage yderligere.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Vi lægger vægt på, at det fremgår af byrådets udtalelse, at kommunen er bekendt med reglerne om flytning uden samtykke, og at kommunen gennem hele processen har været opmærksomme på, at der ikke kunne ske flytning af beboere uden samtykke.

Vi lægger også vægt på, at det fremgår af byrådets udtalelse, at plejecenterlederne på henholdsvis [A] og [B] plejecentre har lavet en faglig vurdering af alle beboerne på de respektive plejecentre, med henblik på at vurdere om den enkelte beboer var i stand til at samtykke til en flytning. I de sager, hvor plejecenterlederne vurderede, det var nødvendigt, havde de mulighed for at inddrage en konsulent fra

forvaltningen, der kunne bistå dem i vurderingen. Konsulenten har mange års erfaring som leder på seniorområdet. Videre fremgår det, at konsulenten fra forvaltningen og plejecenterlederne har talt med hver enkelt beboer, og om nødvendigt, også beboerens pårørende med henblik på at vurdere, om beboeren kunne give et informeret samtykke til flytning. Denne proces blev startet op tids nok til, at Vejle Kommune ville kunne nå at søge et flytteværgemål og lave ansøgning om flytning uden samtykke efter servicelovens §§ 129 og 136 f.

Endelig lægger vi vægt på, at det anførte i kommunens udtalelse om, at alle beboere blev vurderet at være i stand til selv at tage beslutning om flytning til [C] plejecenter.

Vi lægger til grund for kommunens udtalelse, at den for hver enkelt borger har foretaget en konkret og individuel vurdering af den enkeltes habilitet og af, om den pågældende falder inden for henholdsvis målgrupperne i servicelovens § 124 a, jf. § 129, stk. 1, og § 136 f. Det drejer sig dels om personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne mv. og dels om personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse. I den sidst nævnte bestemmelse er det samtidigt et krav, at den pågældende, som mangler evnen til at give informeret samtykke til en flytning, ikke modsætter sig flytningen.

På baggrund af byrådets udtalelse og som følge af, at der ikke foreligger konkret dokumentation for, at kommunen ikke overholder lovgivningen om flytning uden samtykke i forbindelse med beslutningen om flytning af beboere i forbindelse med nedlæggelse af plejecenter, vurderer vi, at der ikke er anledning til, at tilsynet rejser en tilsynssag.

Vi afslutter derfor sagen på det foreliggende grundlag.

Vejle Kommune vil modtage en særskilt besvarelse af vores undersøgelse af kommunens praksis om at yde økonomisk bistand i forbindelse med de individuelle flytninger.

Vi offentliggør dette brev på www.ast.dk i anonymiseret form.

Sagens oplysninger

Ældre Sagen skrev til Ankestyrelsen den 10. februar 2023.

Følgende fremgår af henvendelsen:

"Ældre Sagen har gennem de seneste måneder fået flere henvendelser fra pårørende til plejehjemsbeboere fra Holstebro, Vejle og Egedal kommuner.

Pårørende til plejehjemsbeboerne fortæller, at beboerne er blevet opfordret til at fraflytte deres nuværende plejeboliger og flytte til nyoprettede plejecentre. De pårørende, vi har talt med, har oplyst, at deres ældre pårørende trives i deres nuværende plejeboliger. Ofte er der tale om beboere med demens.

[...]

Der kan naturligvis være gode grunde til kommunalpolitiske beslutninger om at nedlægge plejecentre. Men beslutningen vedrører jo beboernes private boliger, som lejes efter den almene boliglovgivning med almindelige lejerettigheder. Da institutionsbegrebet sammen med Bistandsloven blev ophævet i 1998, blev det stærkt betonet, at ingen voksen borger fremover skulle bo i institution, men i eget hjem – lige som alle andre mennesker. Og dermed var der ikke længere adgang til at udvisitere beboere, som stadig var i målgruppen for den bolig, de bor i.

Problemet med de kommunale beslutninger om nedlæggelse af eksisterende plejecentre er, at mange af beboerne har så fremskreden demens, at de ikke længere er i stand til at tage kvalificeret stilling til flytningen. De kan med andre ord ikke give et "informeret samtykke", som kræves til indflytning i en plejebolig, jf. Servicelovens §§ 129 og 136f. En pårørende fra Egedal skrev til os: "Beboere med svær demens får breve lagt i boligerne, som de skal underskrive!!! ifm flytning."

Det er vores opfattelse, at beboere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er i stand til at give et informeret samtykke til flytning, er beskyttet mod flytning, som ikke har hjemmel i den lovgivning, der regulerer flytning for disse beboere. Vi mener, at betingelserne i Servicelovens §§ 129 og 136f eller Almenboliglejens regler om opsigelse skal være opfyldt, hvis flytningerne skal være lovlige.

Vi mener således ikke, at det er muligt via en politisk beslutning at muliggøre flytning af beboere fra plejeboliger, hvor de får en god pleje og omsorg. Vi mener, der i forhold til inhabile beboere juridisk skal tages stilling til individuelt og konkret til, om der er hjemmel til flytningen. Det er vores opfattelse, at ingen af de nævnte kommuner anvender servicelovens ovennævnte regler i forbindelse med disse flytninger."

Ankestyrelsen bad den 24. januar 2024 byrådet i Vejle Kommune om en udtalelse.

Vejle Kommunes byråd har den 24. april 2024 sendt en udtalelse.

Følgende fremgår af udtalelsen:

[...]

”Vedrørende reglerne om flytning:

Vejle Kommune er bekendt med reglerne om flytning uden samtykke, og kommunen har gennem hele processen været opmærksomme på, at der ikke kunne ske flytning af beboerne uden samtykke.

Plejecenterlederne på henholdsvis [A] og [B] plejecentre har lavet en faglig vurdering af alle beboerne på de respektive plejecentre, med henblik på at vurdere om den enkelte beboer var i stand til at samtykke til en flytning. I de sager, hvor plejecenterlederne vurderede, det var nødvendigt, havde de mulighed for at inddrage en konsulent fra forvaltningen, der kunne bistå dem i vurderingen. Konsulenten har mange års erfaring som leder på seniorområdet. Konsulenten fra forvaltningen og plejecenterlederne har talt med hver enkelt beboer, og om nødvendigt, også beboerens pårørende med henblik på at vurdere, om beboeren kunne give et informeret samtykke til flytning. Denne proces blev startet op tids nok til, at Vejle Kommune ville kunne nå at søge et flytteværgemål og lave ansøgning om flytning uden samtykke efter servicelovens §§ 129 og 136 f.

Lederne på seniorområdet foretager løbende vurderinger af om en borger tilknyttet plejecenter eller hjemmeplejedistrikt er habil, eller om der er behov for at søge et værgemål. Vurderingerne laves som led i kommunens omsorgspligt, da kommunen blandt andet løbende er opmærksomme på, at borgerne får betalt deres husleje, har midler til medicinudgifter og lignende. I tilfælde af, at en medarbejder og leder bliver opmærksomme på, at der kan være behov for en værge, rettes der henvendelse til kommunens Myndighedsafdeling, der søger værgemål i de tilfælde, hvor der ikke er pårørende, der kan søge.

Alle beboerne blev vurderet at være i stand til selv at tage beslutning om flytning til [C] plejecenter.”

[...]

Udvisitering af beboerne fra [A] og [B] plejecentre

Ældresagen henviser i deres henvendelse til, at der ikke siden Bistandslovens ophævelse i 1998 har været adgang til at udvisitere beboerne fra en bolig som de fortsat er i målgruppen for at være bosat i.

Vejle Kommune bemærker hertil, at der ikke har været tale om, at kommunen har truffet afgørelse over for den enkelte beboer om, at beboeren ikke længere havde ret til at bo i deres respektive plejeboliger.

[...]

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Det står i § 48 a i kommunestyrelsesloven.

Ved vurderingen af, om der er anledning til at rejse en tilsynssag, vurderer Ankestyrelsen, om sagen er generelt egnet til at understøtte det kommunale tilsyns overordnede formål og funktion. Vi lægger vægt på, om det vil have væsentlig betydning, at vi tager sagen op til behandling.

Ankestyrelsen kan bl.a. inddrage sagens principielle, generelle og alvorlige karakter. Ankestyrelsen kan også inddrage, om sagen objektivt set har stor økonomisk eller administrativ betydning for en eller flere kommuner, organisationer, foreninger, borgere m.fl.

Venlig hilsen

Martin Lindeblad Nielsen

Kopi er sendt til:

Ældresagen

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024